

[Niels Westerby.]

har været inde på før, det eneste, der vil kunne løse vore egentlige økonomiske problemer.

Vi har i liberalt centrum den bedste vilje til et politisk fællesskab i Europa, det største ønske om en bred europæisk løsning, og vi vil gerne anbefale regeringen og folketingets flertal at arbejde efter disse retningslinjer. Det er meget svært helt konkret at udmønte en dansk markedspolitik i dag og sige: udenrigsministeren bør gøre det, og udenrigsministeren bør ikke gøre det! Vi kan vel ikke gøre andet end at trække nogle retningslinjer op for dansk markedspolitik. Det er vel som udenrigsministeren antydede i sin tale, sådan, at værdien af EFTA i dag ikke er den, at det er et forhandlingsorgan; selv om udenrigsministeren med megen dygtighed trumfede et udspil over for fællesmarkedet igennem på Frederiksberg rådhus for nogle måneder siden, må man vel sige, at det er ude af billedet; EFTA er ikke længere et forhandlingsorgan. Man må vist sige som udenrigsministeren, at hvis forhandlingerne med fællesmarkedet ikke fører til et gunstigt resultat, er EFTA højest en alternativ løsning, en udvej, omend ikke nogen god udvej.

Jeg vil altså gerne anbefale, at udenrigsministeren fortsætter sine sonderinger, sine forhandlinger, navnlig med de nordiske lande, men i lige så høj grad med fællesmarkedet, med England, med hele EFTA for at prøve at få en bred europæisk løsning og prøve at fremskynde den og samtidig prøve at udbygge vore muligheder inden for EFTA på landbrugsområdet; det tror jeg vi i høj grad har et krav på. Men jeg tror på den anden side, at vi også internt må tilrettelægge vor landbrugspolitik efter sådanne retningslinjer, at ikke enhver bestræbelse fra vor side bliver mødt med den indvending, at vor landbrugseksport er en slags dumping.

Til sidst vil jeg gerne stille udenrigsministeren et spørgsmål. Hvis man nu tænkte sig, at England blev optaget i fællesmarkedet, uden at vi var blevet optaget forud eller blev optaget samtidig, kunne det så tænkes, at man fra fællesmarkedets side ville indtage den holdning, at nu kunne det godt vente lidt med Danmark og Norge? Det er jo ikke ualmindeligt, at man i

Frankrig og i andre lande inden for fællesmarkedet betragter de skandinaviske lande som en slags vedhæng til England. Hvis England optages, uden at vi optages samtidig, kan det så betyde, at vor optagelse vil trække virkelig i langdrag, fordi man ønsker at absorbere England uden at få for meget med på én gang? Kan det tænkes, at Danmark så ville komme ud i et dødvande, hvor det engelsk-fællesmarkedsmæssige økonomiske arrangement kom til at ramme os hårdt på landbrugseksportområdet? Eller er udenrigsministeren i stand til i dag at gyde en vis olie på vandene i den forbindelse og måske sige: her er fred, og her er ingen fare?

Jeg vil dog gerne pege også på dette perspektiv og sige, at der er jo en forskel på de to ting: at man ikke vil udelukke, at vi går ind i fællesmarkedet forud for England, og at man ikke vil udelukke, at vi optager forhandlinger og sonderinger med fællesmarkedet forud for England. Jeg ville i hvert fald se med en vis sindro på, at sonderinger og forhandlinger, som i første omgang og i lang tid ville ske underhånden, blev optaget fra vor side, selv om det skulle ske forud for Englands; det ville der næppe ske noget ved. Men jeg er for så vidt spændt på at høre udenrigsministerens reaktion på ordførertalerne her i eftermiddag, for den vil måske kunne give nogle mere konkrete antydninger af, hvilke planer regeringen går svanger med i disse henseender. Vi andre har jo ikke samme mulighed for at følge forhandlingerne, derfor bliver diskussionen her i folketinget lidt bred, en march på stedet i forhold til det konkrete, men måske alligevel med oplysninger om principielle synspunkter, som det kan være sundt og nyttigt at give.

Anders Andersen: Man kan vist godt sige, at debatten her om markedsproblemerne i høj grad også har drejet sig om landbrugets placering, og det er vel i og for sig ikke så underligt, for fra alle sider er det jo erkendt, at det netop er landbrugseksporten til fællesmarkedet, der er kommet ud for stigende vanskeligheder, uden at man har fået tilsvarende fordele inden for EFTA-området.

Inden jeg siger nogle bemærkninger derom, vil jeg gerne nævne et andet problem